

ความต้องการจำเป็นและแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1*
NEED AND GUIDELINES FOR THE SCHOOL ADMINISTRATORS' ACADEMIC
AFFAIR ADMINISTRATION UNDER OF ROI-ET PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 1

วิชุดา เหล่าน้ำใส¹, นียดา เปี่ยมพีชนะ²
Wichuda Laonamsai¹, Niyada Piampuechana²
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ^{1,2}
Northeastern University^{1,2}
Email : sppattieworld@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และ 2) แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 การวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูหัวหน้าวิชาการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จำนวน 214 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามมาตรฐานค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จากการศึกษาสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติดีเยี่ยม จำนวน 3 โรงเรียน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูหัวหน้าวิชาการ จำนวน 6 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างและประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาสถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เมื่อพิจารณาเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อยคือ ด้านการพัฒนาปรับปรุงประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาหลักสูตรของ

สถานศึกษา 2) แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีผลการประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ อยู่ระดับมาก โดยมีแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา คือ (1) ด้านการพัฒนาปรับปรุงระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา คือ ควรมีการประชุมจัดระบบการวางแผน ดำเนินงาน กำกับติดตาม และประเมินผลการทำงานที่ดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีการตรวจสอบประเมินผลการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายความสำเร็จที่สถานศึกษากำหนดไว้ (2) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา คือ ควรจัดตั้งคณะกรรมการประเมินผลการวิจัย มีการนิเทศ กำกับติดตาม เพื่อนำผลการประเมินมาวางแผนพัฒนาการจัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (3) ด้านการนิเทศศึกษา คือ ควรนิเทศการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การนิเทศร่วมกัน มีการสะท้อนผลหลังการนิเทศ และสรุปรายงานผลการนิเทศ โดยนำผลมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ : แนวทาง; การบริหารงานวิชาการ; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

ABSTRACT

This research aimed to study: 1) the current conditions, desirable conditions and needs on the school administrators' academic administration, and 2) the guidelines for the school administrators' academic administration under Roi-et Primary Educational Service Area Office 1. The research conduct covered 2 phases, consisting of: Phase 1: the study on conditions, desirable conditions and needs of the school administrators' academic administration under Roi-et Primary Educational Service Area Office with the samples, including 214 administrators and head of academic teachers under Roi-et Primary Educational Service Area Office 1, using the five-rating scaled questionnaires and the data analyzing by the statistics of mean, standard deviation and the needs index; and Phase 2: the development of the school administrators' academic administration from 3 schools with the best practices, within the data from 6 key informants of school administrators and head of academic teachers, collected by using the instrument of semi-structured interview and evaluation of correctness, appropriateness and possibility of the guidelines for the school administrators' academic administration, and the data analysis by the median, ranges among quartile.

The research findings revealed that: 1) The current conditions of the school administrators' academic administration in overall and each aspect appeared in the moderate level. The desirable conditions of the school administrators' academic administration in overall and each aspect implied in the much level. For the needs ranking of the school administrators' academic administration, it contained the aspects of: the development of internal quality assurance and educational standard, research

for educational quality development in schools, educational supervision, measurement, evaluation and conducting learning result transfer, learning process development, and school curriculum development respectively.2) The guidelines for the school administrators' academic administration included the correctness evaluation results, appropriateness and feasibility exposing in the much level with the school administrators' academic guidelines comprising the aspects of: (1) the development of improving the internal quality assurance and educational standard; covering, there should have been the meeting for planning system management, work performance, follow-ups and evaluation of work operation with the educational quality development following the educational quality assurance system with the inspective evaluation to achieve the successive goals of the school regulation, (2) for the aspect of the research for educational quality development in schools, it pointed out that there should have been appointing the committee of research result evaluation, (3) the aspect of educational supervision included that there should have been various models of learning management supervision with collaboratively exchanged supervision, after-supervision reflection and report of supervision conclusion and using the results to improve learning and teaching continually.

Keywords : Guidelines; Academic administration; Roi-et Primary Educational Service Area Office 1

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การบริหารงานวิชาการเป็นงานสำคัญของสถานศึกษา เนื่องจากงานวิชาการจะเกี่ยวข้องกับ การปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและเป็นเครื่องชี้ ความสำเร็จของผู้บริหาร หากผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการบริหารวิชาการและเป็นผู้นำ ทางการเรียนการสอน เพื่อกระตุ้นให้ครูพัฒนาตนเองในการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้และกลวิธี การสอนที่หลากหลาย เพื่อส่งผลต่อคุณภาพสถานศึกษาในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน งานวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปใน สถานศึกษาให้ได้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มี ส่วนได้เสียทุกฝ่ายซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัย เกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ และ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มุ่งให้กระจาย อำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษามากที่สุดเพื่อให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ

คล่องตัวรวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญ ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการจัดการศึกษากระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการไว้ 17 ด้าน อาทิ การพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นการวางแผนงานด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา เป็นต้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 มีสถานศึกษาในสังกัดทั้งหมด 230 แห่ง พื้นที่เขตบริการรับผิดชอบทั้งหมด 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอเชียงขวัญ อำเภอจตุรพักตรพิมาน อำเภอจังหาร อำเภอทุ่งเขาหลวง อำเภอธวัชบุรี และอำเภอศรีสมเด็จ ได้กำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) คือ เป็นองค์กรหลักในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ได้มาตรฐานของชาติเพื่อไปสู่มาตรฐานสากลตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งลดช่องว่างของโอกาสและคุณภาพการศึกษาจากการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลจากรายงานการวิเคราะห์ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2563 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 พบว่า มีปัญหาที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการศึกษาซึ่งอาจเกิดจากปัจจัยหลายด้านที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหาร ครู และนักเรียน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญที่สุด เพราะถือว่าเป็นกุญแจสำคัญที่จะช่วยให้การบริหารงานต่างๆ ในสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพ ซึ่งสภาพปัญหาที่พบเห็นได้จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2563 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวมทั้ง 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้พบว่าคะแนนเฉลี่ยรวมต่ำกว่าระดับสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับประเทศ เมื่อเทียบคะแนนปีการศึกษา 2563 ผลสอบโอเน็ตชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าคะแนนเฉลี่ยทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่ำกว่าผลสอบปีการศึกษา 2562 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1, 2564)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงได้สนใจที่จะศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 เนื่องจากเล็งเห็นปัญหาของการบริหารงานวิชาการซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษา และการบริหารงานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพด้านการศึกษา และส่งผลกระทบต่อช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษา มีบทบาทเข้ามาเป็นส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน เพื่อให้ได้แนวทางที่เหมาะสมในการบริหารงานวิชาการ และเป็นแนวทางให้กับสถานศึกษาหน่วยงานต้นสังกัด รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำข้อมูลไปใช้ในการวางแผน ปรับปรุงการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่เป็นรูปธรรมในการนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

2.2 เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

- 3.1 ผู้บริหารและครูได้ทราบความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
- 3.2 บุคลากรทางการศึกษาได้แนวทางในการนำข้อมูลไปวางแผนการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ให้มีประสิทธิภาพ
- 3.3 เป็นข้อมูลให้กับผู้บริหารสถานศึกษาได้มีแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา
- 3.4 เป็นข้อมูลให้กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ในการบริหารงานต่อไป

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) เก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

1. ศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์วรรณกรรม เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำข้อมูลมาทำการสังเคราะห์องค์ประกอบและกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อสร้างเครื่องมือการวิจัย

2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูหัวหน้าวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จำนวนโรงเรียน 230 แห่ง ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 230 คน ครู จำนวน 230 คน รวมทั้งสิ้น 460 คนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยคำนวณจากสูตรของทาโร ยามเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม 0.05 ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling technique) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 214 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 107 คน และครูหัวหน้าวิชาการ จำนวน 107 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 สำหรับการวิจัยแบบมาตราส่วนประมาณ 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าเท่ากับ 1.0 มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.92

4. เก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยจะเก็บจากกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Arithmetic mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น โดยการคำนวณ $PNI_{modified}$ (สุวิมล ว่องวานิช, 2562)

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

1. เลือกสถานศึกษาที่มีแนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practice) กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหัวหน้าวิชาการ จำนวน 6 คน สถานศึกษาจำนวน 3 แห่งที่ประสบผลสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ (Best Practice)

2. นำผลจากการศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 มาใช้เป็นข้อมูลเพื่อประกอบการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์กับกลุ่มเป้าหมายจากสถานศึกษาที่มีแนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

3. จัดทำร่างแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

4. ตรวจสอบร่างแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้โดยผู้เชี่ยวชาญ 7 คน

5. ขั้นตอนที่ 5 สรุปแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

5. ผลการวิจัย

5.1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 สรุปผลการวิจัยดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความต้องการจำเป็นของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวม

การบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล		
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	2.99	0.46	ปาน กลาง	4.17	0.25	มาก	0.39	6
2. ด้านการพัฒนากระบวนการ เรียนรู้	2.97	0.39	ปาน กลาง	4.25	0.35	มาก	0.43	5

การบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล		
3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผล การเรียนรู้	2.93	0.49	ปาน กลาง	4.21	0.33	มาก	0.43	4
4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษาใน สถานศึกษา	2.87	0.46	ปาน กลาง	4.22	0.34	มาก	0.47	2
5. ด้านการนิเทศการศึกษา	2.96	0.45	ปาน กลาง	4.32	0.41	มาก	0.46	3
6. ด้านการพัฒนาปรับปรุง ประกันคุณภาพภายในและ มาตรฐานการศึกษา	2.90	0.40	ปาน กลาง	4.27	0.29	มาก	0.48	1
ค่าเฉลี่ย	2.94	0.32	ปาน กลาง	4.24	0.23	มาก	0.44	

จากตารางที่ 1 สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.94$, S.D. = 0.32) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.99$, S.D. = 0.46) รองลงมาคือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X} = 2.97$, S.D. = 0.39) และด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.87$, S.D. = 0.46)

สภาพที่พึงประสงค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.94$, S.D. = 0.32) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านโดยด้านที่มีระดับที่พึงประสงค์มากที่สุด คือ ด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.41) รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาปรับปรุงประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.29) ด้านที่มีระดับที่พึงประสงค์น้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.25)

ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวมเฉลี่ยเท่ากับ 0.44 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด คือ ด้านการพัฒนาปรับปรุงประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ($PNI_{Modified} = 0.48$) รองลงมาคือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ($PNI_{Modified} = 0.47$) ด้านการนิเทศการศึกษา ($PNI_{Modified} = 0.46$) ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนรู้ ($PNI_{Modified} = 0.43$) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($PNI_{Modified} = 0.43$) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($PNI_{Modified} = 0.39$) ตามลำดับ

5.2 แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 มีแนวทางการบริหารงานวิชาการ 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการ พัฒนาปรับปรุงระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาคือควรมีการประชุมจัดระบบการ วางแผน ดำเนินงาน กำกับติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานที่ดำเนินการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีการตรวจสอบประเมินผลการปรับปรุงพัฒนา อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายความสำเร็จที่สถานศึกษากำหนดไว้ 2) ด้านการวิจัยเพื่อ พัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาคือ ควรจัดตั้งคณะกรรมการประเมินผลการวิจัย มีการนิเทศ กำกับติดตาม เพื่อนำผลการประเมินมาวางแผนพัฒนาการจัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3) ด้านการนิเทศศึกษาคือ ควรนิเทศการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย มีการแลกเปลี่ยน เรียนรู้การนิเทศร่วมกัน มีการสะท้อนผลหลังการนิเทศ และสรุปรายงานผลการนิเทศ โดยนำผลมาใช้ ปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง 4) ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผล การเรียนคือ ควรมีการกำหนดระเบียบแนวการปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา เพื่อให้คณะครูได้รับทราบและปฏิบัติไป ในทิศทางเดียวกัน 5) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้คือ ควรให้ครูวิเคราะห์และสรุปปัญหา เพื่อ ประชุมหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและ เป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตร และ 6) ด้านการพัฒนาการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาคือ ควรมี การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสภาพสถานศึกษา เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย รวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาบางแห่งยังไม่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการวางแผนในการจัด ประสบการณ์เรียนรู้ให้กับผู้เรียนอย่างจริงจัง จึงทำให้แผนและการพัฒนาในการจัดประสบการณ์ เรียนรู้ให้กับผู้เรียนยังไม่เป็นระบบเท่าที่ควรและยังขาดความต่อเนื่อง สถานศึกษาบางแห่งมีการ ส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้รูปแบบการสอนที่ทันสมัยและมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญยัง ไม่เป็นรูปธรรมมากนักมีการส่งเสริมให้ครูมีความเข้าใจในกระบวนการนิเทศการศึกษาในรูปแบบ ต่างๆ ไม่ต่อเนื่องและมีการส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองเพื่อศึกษาเทคนิคและวิธีการสอนรูปแบบ ใหม่ๆ เน้นทางด้านเทคโนโลยียังไม่ทั่วถึง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรัดถรณ์ กองนาคุ และ ประสงค์ สายหงษ์ (2564) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียน ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคอีสาน เขต 3 พบว่า สภาพปัจจุบัน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุดคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของ สถานศึกษา ทั้งนี้อาจเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของ

สถานศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา และความต้องการของชุมชนสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุวัฒน์ ฉิมมะपालะ (2561) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการในกลุ่มโรงเรียนวังชลสินธุ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ต้นสังกัดควรจัดอบรมหลักสูตรที่มีแนวทางและการเข้าใจร่วมกัน สอดคล้องกับมาตรฐานการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้บรรลุคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรและนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6.2 สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความพึงประสงค์ให้สถานศึกษาทุกแห่งมีการกำหนดเป้าหมายในด้านการบริหารงานวิชาการ โดยเริ่มจากการออกแบบหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับผลลัพธ์ของการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ของผู้เรียน จึงเห็นความสำคัญในการออกแบบการประเมินผลและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย การประเมินผลตามสภาพจริง ซึ่งเป็นกลไกที่สำคัญที่จะทำให้การจัดการเรียนรู้สามารถบรรลุเป้าหมายตามที่หลักสูตรออกแบบไว้ เพื่อนำผลการประเมินการจัดการเรียนรู้และการใช้หลักสูตรไปปรับปรุงการจัดการเรียนรู้และพัฒนาหลักสูตร ซึ่งเป็น การสะท้อนผลที่เกิดขึ้นจากการจัดการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรีดีถรณ์ กองนาคู และ ประสงค์ สายหงษ์ (2564) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 พบว่า สภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

6.3 ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยภาพรวม พบว่า มีค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ ของความต้องการจำเป็นเฉลี่ย เท่ากับ 0.44 โดยเรียงลำดับตามความสำคัญ ดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาปรับปรุงระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 2) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 3) ด้านการนิเทศการศึกษา 4) ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 5) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และ 6) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาปรับปรุงระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา เป็นด้านที่มีความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสูงเป็นอันดับหนึ่ง โดยมีค่าความต้องการจำเป็น $PNI_{Modified}$ เท่ากับ 0.47 ทั้งนี้อาจเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความต้องการเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและบรรลุเป้าหมายของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล โดยสถานศึกษาจะต้องมีกระบวนการดำเนินงานให้เกิดความเชื่อมั่น มีการวางแผนมีการปฏิบัติงาน มีการกำหนดมาตรฐานกระบวนการดำเนินการตามแผนและมาตรฐานที่กำหนดไว้มีการตรวจสอบเพื่อสร้างความมั่นใจและเป็นหลักประกันได้ว่าผู้เรียนและสถานศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพที่กำหนดไว้ทั้งในเชิงความเป็นเลิศทางการศึกษาและประสิทธิภาพของการบริหารระบบการศึกษาที่ทุกฝ่ายต้องช่วยกันพัฒนาอย่างเต็มที่ด้วยความราบรื่น มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล จึงทำให้สถานศึกษาให้ความสำคัญกับการพัฒนาปรับปรุงระบบประกันคุณภาพอย่าง

ต่อเนื่อง เนื่องจากสถานศึกษาทุกแห่งจะต้องปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นที่ไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารการศึกษาให้มีมาตรฐานมีการประเมินผลการปฏิบัติงานและสรุปรายงานผลประจำปี (SAR) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรีตถกรณ์ กองนาคู และประสงค์ สายหงษ์ (2564) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียน ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาพสินธุ์ เขต 3 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการนิเทศการศึกษา

6.4 แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 พบว่า ด้านการพัฒนาปรับปรุงระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา เป็นด้านที่มีความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 สูงเป็นอันดับหนึ่ง โดยมีความต้องการจำเป็น $PNI_{Modified}$ เท่ากับ 0.47 โดยมีแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาด้านการพัฒนาปรับปรุงระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา คือ 1) ควรมีการประชุมจัดระบบการวางแผน ดำเนินงาน กำกับติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานที่ดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีการตรวจสอบประเมินผลการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายความสำเร็จที่สถานศึกษากำหนดไว้ 2) ควรจัดทำแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการที่สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของชุมชนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการจัดทำปฏิทินการดำเนินงาน เน้นการปรับปรุงและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้มีมาตรฐาน 3) ควรมีการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนดเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก โดยมีการจัดทำรายงานผลการประเมินซึ่งมีผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบ และนำผลการประเมินระบบประกันคุณภาพการศึกษามาปรับปรุงพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของเกตนก สวยศำข้าว (2562) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และควรกำกับติดตามการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่องและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

7. องค์ความรู้ใหม่

จากผลการวิจัยความต้องการจำเป็นและแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ประกอบด้วย 1) ด้านการพัฒนาปรับปรุงระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 2) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 3) ด้านการนิเทศศึกษา 4) ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 5) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และ 6) ด้านการพัฒนาการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 ผู้บริหารควรมีการประชุมจัดระบบการวางแผน ดำเนินงาน กำกับติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานที่ดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาโดยมีการตรวจสอบประเมินผลการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก โดยมีการจัดทำรายงานผลการประเมินซึ่งมีผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบและนำผลการประเมินระบบประกันคุณภาพการศึกษามาปรับปรุงพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดตั้งคณะกรรมการประเมินผลการวิจัย มีการนิเทศ กำกับติดตาม เพื่อนำผลการประเมินมาวางแผนพัฒนาการจัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียน และนำผลการวิจัยมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยการกำหนดเป็นประเด็นท้าทายในการประเมิน (PA) เพื่อเป็นผลงานทางวิชาการและเผยแพร่ผลงานต่อสาธารณะ

8.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม เพื่อกำหนด วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ วิเคราะห์ผลการประเมินการใช้หลักสูตรและ รวมกันปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรกำกับติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

8.3.1 ควรศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาด้านการพัฒนาปรับปรุงระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

8.3.2 ควรศึกษาการพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาด้านการพัฒนาปรับปรุงระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

8.3.3 ควรศึกษาการพัฒนาตัวเองซึ่งการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาด้านการพัฒนาปรับปรุงระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

9. บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ (2553). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เกตตณก สวศ์คำข้าว. (2561). **การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). **วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ปรัตถกรณ์ กองนาคว และประสงค์ สายหงษ์. (2564). **การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3**. **วารสารการบริหารและนิเทศการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**. 10(2). 46-56.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1. (2564). **รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563**. ร้อยเอ็ด : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2562). **การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนุวัฒน์ ธรรมะपालะ. (2561). **แนวทางการบริหารงานวิชาการในกลุ่มโรงเรียนวังชลสินธุ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1**. **วารสารสิทธิธรรมปริทรรศน์**. 19(1). 67-81.
- อภิเชษฐ์ บุญพยอม. (2560). **แนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาลังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.